

2. Procesul de predare-învățare trebuie să respecte principiile învățării active, centrate pe elevi; în acest scop, metodele recomandate sunt cele activ-participative. Sarcinile de lucru vor fi realizate individual, în diadă/triadă/echipă, prin muncă independentă sau facilitată de către învățător. Predarea se focalizează atât pe cunoștințe și abilități specifice disciplinei, cât și pe atitudinile și mecanismele învățării personalizate, conștiente și eficiente, pe care elevii să le aplice în contexte diferite de viață, nu numai în cadrul școlii.

3. În cadrul orelor de educație pentru sănătate nu se recomandă utilizarea calificativelor.

Bibliografie

1. *Aria curriculară. Consiliere și orientare*, București: Editura AFIR, 2005.
2. Bahnarel I.; Zepca V.; Arnaut N.; Romaniuc D. *Modelarea deprinderilor de evitare a factorilor de risc pentru viața la elevii claselor primare*. În: Materialele Conferinței științifico-practice naționale cu participare internațională „Sănătatea copiilor și factorii exogeni de risc”. Ch.: UASM (Tipografia „Print Caro”), 2012, p. 18-19. ISBN 978-9975-64-223-1.
3. Callo Tatiana, Paniș Alioana, Andrițchi Viorica și al. *Educația centrată pe elev. Ghid metodologic*, Chișinău, 2010.
4. Hotărâre de Guvern nr. 658 din 12.06.2007 cu privire la Programul național de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007-2015. În: MO nr. 82-85 din 15.06.2007.
5. http://www.dse.md/sites/default/files/file/statistics/brosura_se_2013.pdf

Victor Zepca, șef laborator Igiena copiilor și adolescenților, CNSP
Tel.: +373 022 574583, e-mail: zepcav@yahoo.com

ASIGURAREA IGIENICĂ ȘI SANITAR-TEHNICĂ A INSTITUȚIILOR PREȘCOLARE ȘI PREUNIVERSITARE DIN MUNICIPIUL CHIȘINĂU

Angela CAZACU-STRATU¹, Maria MORARU¹, Svetlana GHERCIU-TUTUESCU², I. COJOCARU², T. OSTALEP², Lucia BABIN²,

¹USMF Nicolae Testemițanu,

²CSP mun. Chișinău

Summary

Hygienic insurance and a sanitary-technical preschool institutions and schools in Chisinau

The number of children in preschool institutions exceed the number of places in conformity to the project in these institutions with 18% and preuniversity institutions are covered in 73.5% of the total number of places. The failure microclimate in 13.3% institutions and rules of artificial lighting in 31.5% institutions favored increasing the morbidity and respiratory diseases, the diseases of eye and its annexes.

Keywords: *hygienic conditions; sanitary-technical conditions; preschool institutions; schools*

Резюме

Гигиенические условия и санитарно-техническое состояние дошкольных и школьных учреждений

В детских учреждениях отмечается несоответствие количества зарегистрированных детей количеству проектируемых мест. Так, в детских дошкольных учреждениях загруженность выше на 18%, в школах – на 26,5% ниже. Не соответствуют нормативным данным показатели микроклимата и искусственного освещения в 13,3% и соответственно в 31,5% из детских учреждений. Эти факторы риска способствуют росту заболеваний дыхательной системы и зрительного аппарата.

Ключевые слова: *санитарно-технические условия, гигиенические условия, дошкольные учреждения, школьные учреждения*

Introducere

Generația tânără reprezintă o grupă specială, care determină posibilitatea și perspectiva formării potențialului de muncă al fiecărui stat. Starea de sănătate a copiilor este influențată, în mare parte, de condițiile de instruire și caracteristica sanitar-igienică a instituțiilor instructiv-educative.

Condițiile microclimaterice și sanitar-igienice din școli și grădinițe constituie un factor de risc important ce determină starea de sănătate a copiilor instituționalizați. Anume nerespectarea acestor condiții are un impact negativ asupra stării generale a sănătății copiilor.

Rezultate și discuții

În mun. Chișinău funcționează 166 de instituții preșcolare și 146 de instituții preuniversitare. Analizând datele acumulate, putem deduce că, după modul de construcție, din numărul total de instituții instructiv-educative 152 (91,5%) grădinițe și 107 (73,3%) școli sunt amplasate în clădiri-tip, iar în clădiri adaptate – 14 (8,5%) grădinițe și 39 (26,7%) de școli. Numărul copiilor instituționalizați în instituțiile preșcolare depășesc numărul de locuri după proiect în aceste instituții cu 18%, iar în cele preuniversitare sunt acoperite 73,5% din numărul total de locuri.

Actualmente toate instituțiile preșcolare și 99,2% din instituțiile preuniversitare sunt racordate la apeduct. La 3,6% instituții preșcolare și

2,1% preuniversitare apa potabilă vine prin conducte de la fântâni, iar o instituție preuniversitară este aprovizionată cu apă adusă.

În ceea ce privește canalizarea, toate instituțiile preșcolare și 99,3% din cele preuniversitare sunt racordate la canalizare. Apele reziduale pătrund în haznale în 5,4% din instituțiile preșcolare.

95,9% din instituțiile preuniversitare sunt dotate cu closete în clădiri, dintre care numai 7,5% au camere pentru igiena fetelor. Instituțiile preuniversitare sunt dotate cu vestiare numai în 68,5% cazuri.

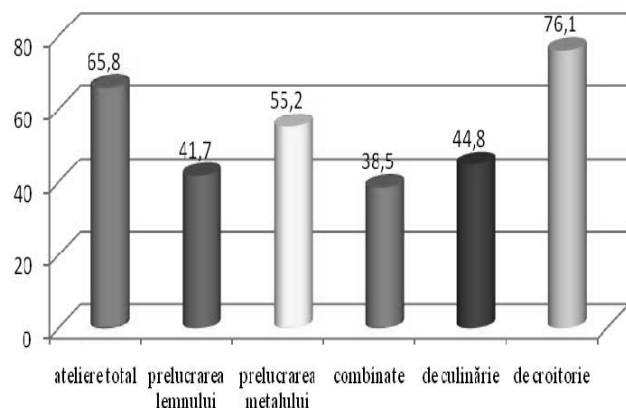
Doar 87,9% din instituții preșcolare și 93,8% din cele preuniversitare sunt racordate la sistemul centralizat de încălzire, dintre care, respectiv, 12,04% și 10,3% instituții sunt asigurate cu încălzire autonomă.

În 9,03% de instituții preșcolare și 4,1% preuniversitare nu se respectă microclimatul. Nu corespunde norma de iluminare artificială în 10,2% instituții preșcolare și în 21,2% instituții preuniversitare. 89,8% instituții preșcolare și 78,8% din cele preuniversitare sunt dotate cu sisteme de ventilație mecanică prin aflux-reflux, dintre care în 6,7% instituții preșcolare și în 10,4% preuniversitare acestea nu funcționează.

Numai în 95,8% instituții preșcolare și în 96,6% instituții preuniversitare sunt prezente punctele medicale.

Din numărul total de instituții instructiv-educative, numai în 57 (34,3%) așezăminte preșcolare și în 124 (84,9%) preuniversitare sunt săli sportive. În instituțiile preuniversitare funcționează numai 76,6% din vestiarele pe lângă sălile sportive.

Asigurarea instituțiilor preuniversitare cu ateliere

Instituțiile preuniversitare sunt dotate cu ateliere în 65,8%, dintre care 41,7% ateliere de prelucrarea lemnului, 55,2% de prelucrarea metalului, 38,5% combinate, 44,8% ateliere de culinarie și 76,1% ateliere de croitorie. 14,6% ateliere de prelucrare a lemnului nu sunt dotate cu mese de tâmplărie.

Asigurarea igienică și sanitar-tehnică nefavorabilă a instituțiilor preșcolare și preuniversitare este un factor de risc pentru sănătatea elevilor.

Analiza morbidității elevilor din instituțiile preuniversitare ale mun. Chișinău demonstrează că maladiile respiratorii alcătuiesc 395,4‰, maladiile ochiului și ale anexelor lui – 72,6‰ și cele ale sistemului nervos – 61,5‰.

Concluzie

Asigurarea igienică și sanitar-tehnică nefavorabilă din instituțiile instructiv-educative a evidențiat corespundere cu norma: a microclimatului – în 13,3% din instituții, a iluminatului artificial – în 31,4% instituții, a sistemului de ventilației – în 17,1%, ceea ce favorizează creșterea morbidității prin maladii respiratorii, ale ochiului și anexelor lui.

Bibliografie

1. *Materialele Conferinței naționale „Sănătatea copiilor și factorii exogeni de risc”*, Chișinău, 2012, p. 74-76.
2. *Materialele Congresului VI al igieniștilor, epidemiologilor și microbiologilor din Republica Moldova*, Chișinău, 2008, p. 114-120.
3. *Note informative privind starea de sănătate a elevilor din instituțiile de învățământ preuniversitar ale mun. Chișinău pentru anul 2013*.

PROBLEMA OBEZITĂȚII ȘI PATOLOGILOR ASOCIATE ÎN UNELE PROFESII

Grigore FRIPTULEAC, Vadim BEȚ,

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie
Nicolae Testemițanu

Summary

The problem of obesity and associated pathologies in some professions

Body mass index was calculated at 600 women by 200 cooks, hairdressers and educators. It was found that most people who fall into overweight and obesity according to BMI values were cooks (49.5% and 10.5%), followed by educators (33.5% and 5.5%), and hairdressers (14.5% and 1%).

General morbidity includes 564 cases of diseases at cooks, 317 cases at educators and 275 cases at hairdressers. In the morbidity structure prevail the digestive disorders, menstrual cycle disorders, joints diseases, cholecystitis, pancreatitis and hypertension.

Keywords: obesity, cook, educator, hairdresser, morbidity